ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ദശമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ ദശമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
മയോദിതേഷ്വവഹിതഃ സ്വധർമേഷു മദാശ്രയഃ।
വർണാശ്രമകുലാചാരമകാമാത്മാ സമാചരേത് ॥ **1** ॥

അൻവീക്ഷേത വിശുദ്ധാത്മാ ദേഹിനാം വിഷയാത്മനാം।
ഗുണേഷു തത്ത്വധ്യാനേന സർവാരംഭവിപർയയം ॥ **2** ॥

സുപ്തസ്യ വിഷയാലോകോ ധ്യായതോ വാ മനോരഥഃ।
നാനാത്മകത്വാദ് വിഫലസ്തഥാ ഭേദാത്മധീർഗുണൈഃ ॥ **3** ॥

നിവൃത്തം കർമ സേവേത പ്രവൃത്തം മത്പരസ്ത്യജേത്।
ജിജ്ഞാസായാം സമ്പ്രവൃത്തോ നാദ്രിയേത് കർമചോദനാം ॥ **4** ॥

യമാനഭീക്ഷ്ണം സേവേത നിയമാൻ മത്പരഃ ക്വചിത്।
മദഭിജ്ഞം ഗുരും ശാന്തമുപാസീത മദാത്മകം ॥ **5** ॥

അമാൻയമത്സരോ ദക്ഷോ നിർമമോ ദൃഢസൗഹൃദഃ।
അസത്വരോഽർഥജിജ്ഞാസുരനസൂയുരമോഘവാക് ॥ **6** ॥

ജായാപത്യഗൃഹക്ഷേത്രസ്വജനദ്രവിണാദിഷു।
ഉദാസീനഃ സമം പശ്യൻ സർവേഷ്വർഥമിവാത്മനഃ ॥ **7** ॥

വിലക്ഷണഃ സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മാദ് ദേഹാദാത്മേക്ഷിതാ സ്വദൃക് ।
യഥാഗ്നിർദാരുണോ ദാഹ്യാദ് ദാഹകോഽന്യഃ പ്രകാശകഃ ॥ **8** ॥

നിരോധോത്പത്ത്യണുബൃഹ -
ന്നാനാത്വം തത്കൃതാൻ ഗുണാൻ ।
അന്തഃ പ്രവിഷ്ട ആധത്ത
ഏവം ദേഹഗുണാൻ പരഃ ॥ **9** ॥

യോഽസൗ ഗുണൈർവിരചിതോ ദേഹോഽയം പുരുഷസ്യ ഹി ।
സംസാരസ്തന്നിബന്ധോഽയം പുംസോ വിദ്യാച്ഛിദാത്മനഃ ॥ **10** ॥

തസ്മാജ്ജിജ്ഞാസയാഽഽത്മാനമാത്മസ്ഥം കേവലം പരം ।
സംഗമ്യ നിരസേദേതദ്വസ്തുബുദ്ധിം യഥാക്രമം ॥ **11** ॥

ആചാര്യോഽരണിരാദ്യഃ സ്യാദന്തേവാസ്യുത്തരാരണിഃ ।
തത്സന്ധാനം പ്രവചനം വിദ്യാസന്ധിഃ സുഖാവഹഃ ॥ **12** ॥

വൈശാരദീ സാതിവിശുദ്ധബുദ്ധി -
ർധുനോതി മായാം ഗുണസമ്പ്രസൂതാം ।
ഗുണാംശ്ച സന്ദഹ്യ യദാത്മമേതത്
സ്വയം ച ശാമ്യത്യസമിദ് യഥാഗ്നിഃ ॥ **13** ॥

അഥൈഷാം കർമകർത്തൃണാം
ഭോക്തൃണാം സുഖദുഃഖയോഃ ।
നാനാത്വമഥ നിത്യത്വം
ലോകകാലാഗമാത്മനാം ॥ **14** ॥

മൻയസേ സർവഭാവാനാം സംസ്ഥാ ഹ്യുത്പത്തികീ യഥാ ।
തത്തദാകൃതിഭേദേന ജായതേ ഭിദ്യതേ ച ധീഃ ॥ **15** ॥

ഏവമപ്യംഗ സർവേഷാം ദേഹിനാം ദേഹയോഗതഃ।
കാലാവയവതഃ സന്തി ഭാവാ ജൻമാദയോഽസകൃത് ॥ **16** ॥

അത്രാപി കർമണാം കർതു -
രസ്വാതന്തർയം ച ലക്ഷ്യതേ।
ഭോക്തുശ്ച ദുഃഖസുഖയോഃ
കോ ൻവർഥോ വിവശം ഭജേത് ॥ **17** ॥

ന ദേഹിനാം സുഖം കിഞ്ചിദ് വിദ്യതേ വിദുഷാമപി।
തഥാ ച ദുഃഖം മൂഢാനാം വൃഥാഹങ്കരണം പരം ॥ **18** ॥

യദി പ്രാപ്തിം വിഘാതം ച ജാനന്തി സുഖദുഃഖയോഃ।
തേഽപ്യദ്ധാ ന വിദുർയോഗം മൃത്യുർന പ്രഭവേദ് യഥാ ॥ **19** ॥

കോ ൻവർഥഃ സുഖയത്യേനം കാമോ വാ മൃത്യുരന്തികേ।
ആഘാതം നീയമാനസ്യ വധ്യസ്യേവ ന തുഷ്ടിദഃ ॥ **20** ॥

ശ്രുതം ച ദൃഷ്ടവദ് ദുഷ്ടം സ്പർധാസൂയാത്യയവ്യയൈഃ।
ബഹ്വന്തരായകാമത്വാത് കൃഷിവച്ചാപി നിഷ്ഫലം ॥ **21** ॥

അന്തരായൈരവിഹതോ യദി ധർമഃ സ്വനുഷ്ഠിതഃ।
തേനാപി നിർജിതം സ്ഥാനം യഥാ ഗച്ഛതി തച്ഛൃണു ॥ **22** ॥

ഇഷ്ട്വേഹ ദേവതാ യജ്ഞൈഃ
സ്വർലോകം യാതി യാജ്ഞികഃ।
ഭുഞ്ജീത ദേവവത്തത്ര
ഭോഗാൻ ദിവ്യാൻ നിജാർജിതാൻ ॥ **23** ॥

സ്വപുൺയോപചിതേ ശുഭ്രേ വിമാന ഉപഗീയതേ।
ഗന്ധർവൈർവിഹരൻ മധ്യേ ദേവീനാം ഹൃദ്യവേഷധൃക് ॥ **24** ॥

സ്ത്രീഭിഃ കാമഗയാനേന കിങ്കിണീജാലമാലിനാ।
ക്രീഡൻ ന വേദാത്മപാതം സുരാക്രീഡേഷു നിർവൃതഃ ॥ **25** ॥

താവത് പ്രമോദതേ സ്വർഗേ യാവത് പുൺയം സമാപ്യതേ।
ക്ഷീണപുൺയഃ പതത്യർവാഗനിച്ഛൻ കാലചാലിതഃ ॥ **26** ॥

യദ്യധർമരതഃ സംഗാ -
ദസതാം വാജിതേന്ദ്രിയഃ।
കാമാത്മാ കൃപണോ ലുബ്ധഃ
സ്ത്രൈണോ ഭൂതവിഹിംസകഃ ॥ **27** ॥

പശൂനവിധിനാഽഽലഭ്യ പ്രേതഭൂതഗണാൻ യജൻ।
നരകാനവശോ ജന്തുർഗത്വാ യാത്യുൽബണം തമഃ ॥ **28** ॥

കർമാണി ദുഃഖോദർകാണി കുർവൻ ദേഹേന തൈഃ പുനഃ।
ദേഹമാഭജതേ തത്ര കിം സുഖം മർത്യധർമിണഃ ॥ **29** ॥

ലോകാനാം ലോകപാലാനാം മദ്ഭയം കൽപജീവിനാം।
ബ്രഹ്മണോഽപി ഭയം മത്തോ ദ്വിപരാർധപരായുഷഃ ॥ **30** ॥

ഗുണാഃ സൃജന്തി കർമാണി ഗുണോഽനുസൃജതേ ഗുണാൻ।
ജീവസ്തു ഗുണസംയുക്തോ ഭുങ്ക്തേ കർമഫലാൻയസൗ ॥ **31** ॥

യാവത് സ്യാദ് ഗുണവൈഷമ്യം താവന്നാനാത്വമാത്മനഃ।
നാനാത്വമാത്മനോ യാവത് പാരതന്തർയം തദൈവ ഹി ॥ **32** ॥

യാവദസ്യാസ്വതന്ത്രത്വം താവദീശ്വരതോ ഭയം।
യ ഏതത് സമുപാസീരംസ്തേ മുഹ്യന്തി ശുചാർപിതാഃ ॥ **33** ॥

കാല ആത്മാഽഽഗമോ ലോകഃ സ്വഭാവോ ധർമ ഏവ ച।
ഇതി മാം ബഹുധാ പ്രാഹുർഗുണവ്യതികരേ സതി ॥ **34** ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
ഗുണേഷു വർതമാനോഽപി ദേഹജേഷ്വനപാവൃതഃ।
ഗുണൈർന ബധ്യതേ ദേഹീ ബധ്യതേ വാ കഥം വിഭോ ॥ **35** ॥

കഥം വർതേത വിഹരേത്
കൈർവാ ജ്ഞായേത ലക്ഷണൈഃ।
കിം ഭുഞ്ജീതോത വിസൃജേ -
ച്ഛയീതാസീത യാതി വാ ॥ **36** ॥

ഏതദച്യുത മേ ബ്രൂഹി പ്രശ്നം പ്രശ്നവിദാം വര।
നിത്യമുക്തോ നിത്യബദ്ധ ഏക ഏവേതി മേ ഭ്രമഃ ॥ **37** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ഏകാദശസ്കന്ധേ ഭഗവദുദ്ധവസംവാദേ ദശമോഽധ്യായഃ ॥